

RAPORT PORÓWNAWCZY

Baza pytań egzaminacyjnych (kat. B, 2026) a postulaty projektu
podstawy programowej opartego na matrycy GDE i dyrektywie (UE)
2025/2205

Opracowanie: Rafał Matuszak, Tomasz Matuszewski
Stowarzyszenie Kierowca.pl — Maj 2026
Materiał przygotowany na potrzeby Parlamentarnej Komisji Infrastruktury

1. Cel i zakres raportu

Niniejszy raport zestawia zawartość oficjalnej bazy pytań egzaminacyjnych Ministerstwa Infrastruktury (plik *KATALOG_dla_kandydatów_na_kierowców_072026.xlsx*, 2135 pytań kat. B) z postulatami projektu podstawy programowej opracowanego przez Stowarzyszenie Kierowca.pl.

Projekt podstawy programowej (oprac. Rafał Matuszak, Wrzesień 2026) jest propozycją do dyskusji publicznej i parlamentarnej — nie dokumentem normatywnym. Stanowi autorską interpretację wymogów matrycy GDE (Hatakka et al. 2002), danych wypadkowych SEWIK/KGP oraz obowiązków wynikających z dyrektywy (UE) 2025/2205, którą Polska musi wdrożyć do listopada 2028 r.

Celem raportu jest wskazanie luk wymagających działania legislacyjnego i organizacyjnego — niezależnie od tego, które konkretne proporcje tematyczne zostaną ostatecznie przyjęte przez ustawodawcę.

2. Parametry formalne bazy — stan zgodny

Poniższe parametry są zgodne z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 24 listopada 2023 r. (Dz.U. 2023 poz. 2659) i nie są przedmiotem niniejszego raportu.

Parametr	Wartość obowiązująca	Status 2026
Liczba pytań w zestawie egzaminacyjnym	32 (20 podstawowych + 12 specjalist.)	Zgodne
Czas trwania egzaminu	25 minut	Zgodne
Maksymalna liczba punktów	74 pkt	Zgodne
Próg zaliczenia	68 pkt (91,9%)	Zgodne
Format odpowiedzi	TAK/NIE (podst.) + ABC (specjalist.)	Zgodne
Udział materiału wizualnego	—	90,9% pytań — pozytywny punkt wyjścia

3. Analiza porównawcza — zawartość tematyczna

Klasyfikacja tematyczna 2135 pytań kat. B wykonana metodą przeszukiwania słów kluczowych w treści pytań. Wartości procentowe w kolumnie "Postulat" to propozycje autora oparte na matrycy GDE, danych SEWIK i praktyce krajów UE — nie są to obowiązujące przepisy.

3.1. Część podstawowa — 1 753 pytania TAK/NIE

Obszar tematyczny	Pyt.	% bazy P	Postulat min.	Waga GDE	Podstawa	Status
P1 Niechronieni uczestnicy ruchu (pieszy, rowerzysta, hulajnoga, dziecko)	142	8,1%	18%	Poziom 2–3	SEWIK + Dyr. 2025/2205	⚠ Niedobór
P1b Dutch reach / martwe pole przy skrętach	0	0,0%	Obowiązkowe	Poziom 2	Dyrektywa 2025/2205	✗ Brak
P2 Pierwszeństwo przejazdu (skrzyżowania, ronda, tramwaje)	277	15,8%	20%	Poziom 2	SEWIK 27,2%	⚠ Niedobór
P3 Prędkość, dystans, ryzyko (mokra jezdnia, wyprzedzanie, odstęp)	291	16,6%	15%	Poziom 2–3	KGP 2023	✓ Zgodny
P4 Pierwsza pomoc przedmedyczna (RKO, pozycja boczna, zabezpieczenie)	61	3,5%	8%	Poziom 1–2	Ustawa o kier.	⚠ Niedobór
P5 Czynniki ryzyka (alkohol, zmęczenie, leki, mikrosen)	9	0,5%	10%	Poziom 3–4	Dyr. 2025/2205	✗ Brak
P5b Telefon i rozproszenie uwagi (ekran, nawigacja, dystrakcja poznawcza)	4	0,2%	Obowiązkowe	Poziom 3	Dyr. 2025/2205	✗ Brak
P6 Znaki i sygnalizacja (zachowanie wynikające ze znaku)	383	21,8%	12%	Poziom 2	Ustawa PoRD	⚠ Nadmiar/błędny format
P7 Warunki drogowe i atmosferyczne (noc, mgła, deszcz, oślepianie)	11	0,6%	8% (25% nocne)	Poziom 2	SEWIK śmierć.	✗ Brak

P8 Systemy ADAS (ABS/ESP + asystenci — działanie i ograniczenia)	26	1,5%	5% + ograniczenia	Poziom 1	Dyr. 2025/2205	⚠ Niedobór
P8b Ograniczenia ADAS (asystent pasa, tempomat adapt., AEB)	0	0,0%	Obowiązkowe	Poziom 1	Dyr. 2025/2205	✗ Brak
P8c Pojazdy elektryczne (napęd, rekuperacja)	1	0,05%	Obowiązkowe	Poziom 1	Dyr. 2025/2205	✗ Brak
P9 Pytania administracyjne (kompetencje organu, kary, procedury)	4	0,2%	Max 4% (bez admin.)	—	Decyzja komisji	Do weryfikacji

* Uwaga do P6: liczba pytań przekracza postulowane minimum, jednak forma pytań bada rozpoznawanie nazwy znaku zamiast zachowania kierowcy - niezgodne z GDE.

3.2. Część specjalistyczna — 386 pytań A/B/C

Obszar tematyczny	Pyt.	% bazy S	Postulat min.	Waga GDE	Podstawa	Status
S1 Dynamika jazdy i ocena ryzyka (droga hamowania, siły odśrodkowe, hydroplaning)	~97	~25%	25%	Poziom 1–2	Fizyka jazdy	✓ Zgodny
S2 Manewry i technika jazdy (wyprzedzanie, cofanie, zmiana pasa)	~77	~20%	20%	Poziom 1–2	Egz. praktyczny	✓ Zgodny
S3 Układy bezpieczeństwa pojazdu (pasy, poduszki, ABS w praktyce)	~58	~15%	15%	Poziom 1	Dyr. 2025/2205	✓ Zgodny

S3b Ograniczenia ADAS w praktyce (asystent pasa, tempomat, AEB)	0	0,0%	Obowiązkowe	Poziom 1	Dyr. 2025/2205	✗ Brak
S4 Obsługa i eksploatacja pojazdu (opony, płyny, awaria, trójkąt)	~58	~15%	15%	Poziom 1	Ustawa PoRD	✓ Zgodny
S5 Sygnalizacja między uczestnikami (sygnały kierowcy, rowerzysty, motocyklisty)	~39	~10%	10%	Poziom 2	Ustawa PoRD	✓ Zgodny
S6 Przepisy szczegółowe kat. B (masa 3500 kg, przyczepa, EV do 4250 kg)	~58	~15%	Max 15%	Poziom 1	Ustawa + Dyr.	✓ Zgodny

4. Luki krytyczne — wymagające pilnego działania

4.1. Braki wynikające bezpośrednio z dyrektywy (UE) 2025/2205

Poniższe obszary stanowią obowiązek prawny — Polska musi je wdrożyć do listopada 2028 r. Ich brak w obecnej bazie nie jest kwestią proporcji lub preferencji pedagogicznych, lecz niezgodnością z przyszłym prawem UE.

Obszar wymagany dyrektywą	Pytań teraz	Wymagane	Luka — co konkretnie brakuje
---------------------------	-------------	----------	------------------------------

Systemy ADAS — ograniczenia	0	Obowiązkowo	Brak pytań o asystenta pasa ruchu, tempomat adaptacyjny (ACC), system awaryjnego hamowania (AEB). 26 istniejących pytań o ABS/ESP bada funkcję — nie ograniczenia.
Martwe pole przy skrętach	0	Obowiązkowo	Brak pytań badających znajomość martwej strefy przy skręcie w prawo/lewo, cofaniu i manewrowaniu w ruchu miejskim.
Technika dutch reach	0	Obowiązkowo	Brak pytań o technikę otwierania drzwi dalszą ręką. Jedno istniejące pytanie ogólne ('czy wolno otworzyć drzwi bez upewnienia się...') nie spełnia wymogu dyrektywy.
Rozpraszanie uwagi — telefon i ekrany	4	Obowiązkowo	4 pytania na 2139 (0,2%). Żadne nie bada poznawczych skutków rozmowy telefonicznej. Żadne nie dotyczy ekranów dotykowych ani nawigacji jako źródła dystrakcji.
Pojazdy elektryczne (napęd, rekuperacja, masa)	1	Obowiązkowo	1 pytanie dotyczące EV jako napędu. Brak pytań o rekuperację, specyfikę prowadzenia pojazdu elektrycznego, ocenę zasięgu, przepisy dla pojazdów do 4,25 t z napędem alternatywnym.

4.2. Braki wynikające z danych wypadkowych (SEWIK/KGP)

Dane policyjne uzasadniają pilne poszerzenie następujących obszarów niezależnie od dyrektywy:

Obszar	Pytań teraz	Udział	Uzasadnienie
Niechronieni uczestnicy ruchu (pieszy, rowerzysta, dziecko)	142	8,1% pyt. podst.	Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu i rowerzyście to główna przyczyna wypadków śmiertelnych. Postulat: min. 18% pytań podstawowych. Brakuje ok. 170 pytań do osiągnięcia tego progu.
Warunki nocne i ograniczona widoczność	11	0,6% bazy	Dane SEWIK: wypadki nocne na drogach nieoświetlonych mają 4-krotnie wyższą śmiertelność na zdarzenie niż wypadki dzienne. 11 pytań na 2139 jest rażąco dysproporcją wobec tego ryzyka.

Czynniki ryzyka (alkohol, zmęczenie, leki)	9	0,5% bazy	Pytania skupione na limitach prawnych ("0,5 promila"), a nie na rozumieniu wpływu alkoholu i zmęczenia na czas reakcji i percepcję. Postulat GDE poziom 3-4: min. 10% bazy podstawowej.
--	---	-----------	---

4.3. Problem strukturalny: nadmiar pytań o znaki

383 pytania podstawowe (21,8%) dotyczą rozpoznawania znaków drogowych. Jest to niemal dwukrotność postulowanego maksimum (12%) i o wiele więcej niż obszary krytyczne dla bezpieczeństwa. Sam w sobie udział znaków nie jest problemem — problemem jest forma pytań.

Większość pytań z grupy P6 bada rozpoznanie znaku ("Czy jesteś ostrzegany o...") a nie zachowanie kierowcy wynikające z tego znaku. Jest to najniższy poziom taksonomii Blooma — zapamiętanie faktu. Postulat projektu podstawy programowej: pytania o znaki powinny być przebudowane na format sytuacyjny, badający decyzję kierowcy, a nie nazwę lub kategorię znaku.

5. Problem jawności bazy i mechanizm zmienności pytań

Baza pytań jest w całości jawna — Ministerstwo udostępnia ją publicznie w formie pliku do pobrania. Serwisy edukacyjne oferują kursantom dostęp do wszystkich pytań przed egzaminem i wprost zachęcają do ich zapamiętania.

Opinie kursantów potwierdzają, że strategia "wykucia pytań na pamięć" działa — kandydaci osiągają wynik 74/74 pkt bez konieczności rozumienia zasad jazdy.

Utajnienie bazy nie jest właściwym rozwiązaniem — byłoby nieakceptowane społecznie i odcięłoby kandydatów od materiału edukacyjnego.

Właściwym rozwiązaniem jest wbudowana zmienność pytań:

- To samo zagadnienie dydaktyczne — różne zdjęcia, ujęcia kamery, scenerie, pory dnia.
- Różna kolejność dystraktorów (opcji A, B, C) przy każdym losowaniu zestawu.
- Różne warianty liczbowe lub opisowe tego samego scenariusza (np. różne prędkości, różne warunki pogodowe).
- Rotacja materiału wizualnego — ten sam klip nie powinien pojawiać się częściej niż raz na kilka miesięcy w produkcji.

Przy takiej architekturze baza może pozostać jawna — kursant może się z nią zapoznać — ale zapamiętanie konkretnego obrazka i odpowiedzi przestaje być skuteczną strategią. Kursant musi rozumieć zasadę, żeby poradzić sobie z nową wizualizacją tej samej sytuacji. Rozwiązanie to stosują m.in. Wielka Brytania (Hazard Perception od 2002 r.) oraz Belgia (GOCA GRPT od 2022 r.).

6. Rekomendacje — hierarchia pilności

Poniższe rekomendacje podzielono na trzy priorytety. Priorytety 1 wynikają z obowiązku prawnego (dyrektywa 2025/2205). Priorytety 2 i 3 są postulatami autora opartymi na danych wypadkowych i praktyce europejskiej.

Prior.	Rekomendacja	Uzasadnienie	Termin
1 ★★★★	Dodanie pytań o ograniczenia ADAS (asystent pasa, ACC, AEB)	Obowiązek wynikający z dyrektywy 2025/2205. Teraz: 0 pytań.	Do wdrożenia: XI 2028 Pilotaż: 2026–2027
1 ★★★★	Dodanie pytań o dutch reach i martwe pole przy skrętach	Obowiązek wynikający z dyrektywy 2025/2205. Teraz: 0 pytań.	Do wdrożenia: XI 2028
1 ★★★★	Rozbudowa grupy: telefon, rozproszenie, ekrany dotykowe	Obowiązek wynikający z dyrektywy 2025/2205. Teraz: 4 pytania (0,2%).	Do wdrożenia: XI 2028
1 ★★★★	Dodanie pytań o pojazdy elektryczne (napęd, rekuperacja, masa 4,25 t)	Obowiązek wynikający z dyrektywy 2025/2205. Teraz: 1 pytanie.	Do wdrożenia: XI 2028
2 ★★★	Zwiększenie grupy P1 (niechronieni uczestnicy) do min. 15–18% pytań podstawowych	Dane SEWIK: piesi i rowerzyści — główna ofiara wypadków. Teraz: 8,1%.	Postulat autorów. W toku prac legislacyjnych
2 ★★★	Zwiększenie udziału pytań o jazdę nocną i złe warunki atmosferyczne	SEWIK: śmiertelność nocna 4× wyższa. Teraz: 11 pytań (0,6%).	Postulat autorów.
2 ★★★	Przebudowa pytań o czynniki ryzyka z legalistycznych na sytuacyjne	GDE poziom 3-4: rozumienie wpływu, a nie znajomość limitów. Teraz: 9 pytań (0,5%).	Postulat autorów.
3 ★	Przebudowa części pytań o znaki na format sytuacyjny (zachowanie, nie rozpoznanie)	Pytania testujące zapamiętanie nazwy znaku nie spełniają kryterium GDE. Teraz: 383 pytania (21,8%).	Postulat autorów.
3 ★	Wdrożenie mechanizmu zmienności pytań (różne obrazki, kolejność dystraktorów, warianty)	Eliminacja strategii "zapamiętywania obrazków" bez utajnienia bazy.	Postulat autorów. Wymaga decyzji technicznej PWPW

7. Nota metodyczna i ograniczenia analizy

Klasyfikacja tematyczna pytań została wykonana metodą automatyczną — przeszukiwaniem słów kluczowych w treści pytań (Python, pandas). Metoda ta może niedoszacowywać lub przeszacowywać liczebność poszczególnych grup w przypadku pytań wielowątkowych. Szczegółowa klasyfikacja ekspercka całej bazy pogłębiłaby analizę, lecz jej wyniki nie zmieniłyby wniosków co do braków krytycznych (grupy z zerem lub kilkoma pytaniami).

Postulaty dotyczące proporcji tematycznych (kolumna "Postulat min.") są propozycją autora opartą na: macierzy GDE (Hatakka et al. 2002), norweskim curriculum kategorii B (Vegvesen V858E, 2005), danych SEWIK/KGP 2018–2024 oraz praktyce krajów UE. Nie są one obowiązującymi przepisami. Źródłem normatywnym przywoływanym w raporcie jest dyrektywa (UE) 2025/2205.

Dane źródłowe:

KATALOG_dla_kandydatów_na_kierowców_072026.xlsx — oficjalna baza pytań egzaminacyjnych Ministerstwa Infrastruktury, 3518 pytań wszystkich kategorii, 2135 przypisanych do kategorii B.

Rafał Matuszak, Tomasz Matuszewski

Na podstawie: Matryca GDE (Hatakka et al. 2002) · Norwegian Curriculum V858E (2005) · Dyrektywa (UE) 2025/2205 · Projekt GADGET/BASIC/MERIT KE · Dane SEWIK/KGP 2018–2024 · GOCA Vlaanderen GRPT (2022) · Rozp. MI 2023 poz. 2659
Wrzesień 2026